

TÁMOP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0058

Energiatermelési, energiafelhasználási és hulladékgazdálkodási technológiák vállalati versenyképességi, városi és regionális hatásainak komplex vizsgálata és modellezése

Projektvezető: Dr. Szerb László PTE KTK egyetemi tanár

5. tevékenység: Az ökológiailag fenntartható technológiák társadalmi elfogadottságának vizsgálata

A tevékenység vezetője: Dr. Törőcsik Mária PTE KTK egyetemi tanár

A kutatások vezetője: Dr. Szűcs Krisztián PTE KTK egyetemi adjunktus

Különbségek a magyar és a dél-dunántúli lakosság energiaforrásokkal, energiatudatossággal, környezetvédelemmel kapcsolatos attitűdjében és magatartásában – személyes megkérdezések eredményeinek összehasonlítása

Készítette: Németh Péter és Dr. Szűcs Krisztián

PTE KTK

Kiadó: Pécsi Tudományegyetem

ISBN 978-963-642-990-4

Pécs, 2013

1. A bemutatott kutatások célja

A komplex kutatás fő célja a magyar lakosság környezetbarát és ökológiailag fenntartható technológiákkal kapcsolatos társadalmi elfogadottságának vizsgálata. Ennek részeként személyes megkérdezésen alapuló kutatások történtek: egy 2000 fős, országos vizsgálat után a Dél-dunántúli régióban is személyes megkérdezések zajlottak, melynek során 800 fővel készültek kérdőíves interjúk.

Ennek eredményei más feladatok megvalósítását is támogatják, hiszen a reprezentatív mintán történő országos megkérdezés eredményei viszonyítási alapot szolgáltatnak a regionális és Pécs városa szintű eredmények értelmezéséhez. Így képet kaphatunk a régió, illetve Pécs az ország többi egységeihez viszonyított helyzetéről, így láthatóvá válnak a helyi sajátosságok is.

A terepmunka során keletkezett adatbázist SPSS program segítségével elemeztük, egy- és sokváltozós módszerek alkalmazásával. Jelen tanulmányban a magyar lakosság és a Dél-dunántúli régió lakosságának energiaforrásokkal, energiatudatossággal, környezetvédelemmel kapcsolatos attitűdjeinek és magatartásának összehasonlító elemzését mutatjuk be.

2. Módszertani alapok

Az országos reprezentatív kutatás során 2000 főt érintő személyes megkérdezések zajlottak 2013 tavaszán. A megkérdezett minta nem, életkor, iskolai végzettség, régió és településtípus szempontjából reprezentálja 18-79 éves magyar lakosságot.

A régiós, 800 főt érintő személyes megkérdezések 2013 nyarán zajlottak. A kutatás alapsokaságának a Dél-dunántúli régió 18-75 éves lakosságát tekintettük. A régió lakosságának száma a KSH 2012. január 1-i adata alapján kb. 730 000 fő. A nem egészen pontos szám abból adódik, hogy a KSH honlapján közzétett adatok nem éves, hanem korcsoportos bontásban vannak és a 18-19 évesek számát aránybecsléssel kellett meghatározni. A régiós megkérdezés során vett minta 800 főt foglalt magában, mely reprezentálja a régió lakosságát nem, iskolai végzettség,

Az összehasonlító elemzésben a következő témakörökhöz kapcsolódó kérdéseket vizsgáljuk:

- energiaforrások ismertsége, szimpátiája, használata,
- épületenergetikai korszerűsítéssel kapcsolatos attitűdök,
- pályázati források ismerete, pályázási magatartás,
- energiaspórolással, takarékoskodással kapcsolatos magatartás,

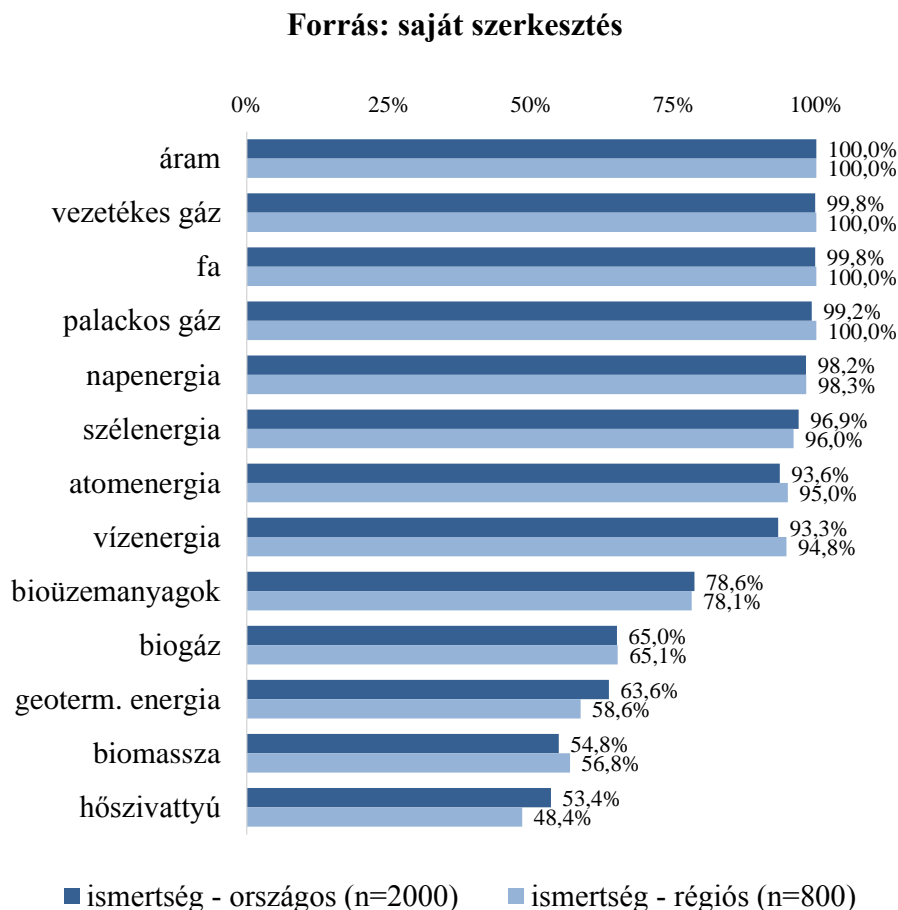
- környezetvédelem, környezetszennyezés, vállalatok társadalmi felelősségvállalása,
- nyitottság, információforrások használata.

3. Összehasonlító elemzés eredményei

3.1. Energiaforrások ismertsége, szimpátiája, használata

Az energiaforrások ismertsége terén nincsenek nagyobb, említésre méltó különbségek az országos és a régiós megkérdezés eredményeit tekintve. A geotermikus energia és a hőszivattyú terén vannak a szignifikáns értéket elérő különbségek: mindkét energiaforrást kevésbé ismeri a Dél-Dunántúl lakossága az országos mintához képest (1. ábra). A legismertebb energiaforrások az áram, a vezetékes gáz, a fa, a palackos gáz, a napenergia, a szélenergia, az atomenergia és a vízenergia.

1. ábra: Energiaforrások ismertsége: „Hallott Ön az alábbi energiaforrásokról?”

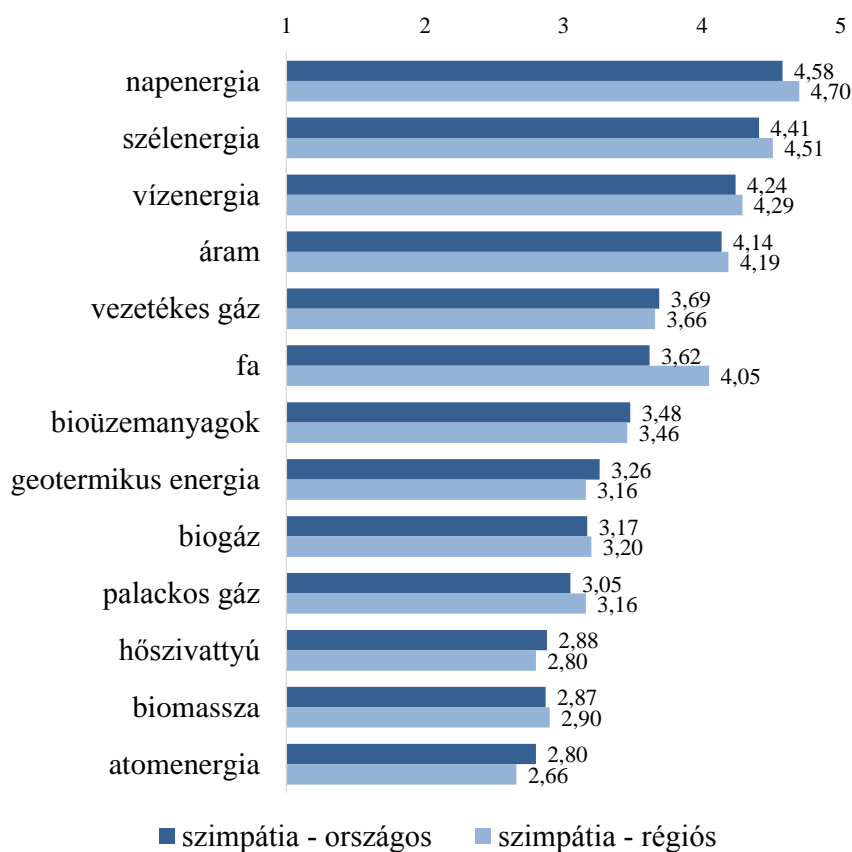

Az egyes energiaforrásokkal kapcsolatban kialakult szimpátia (2. ábra) terén szintén azt a következtetést vonjuk le, hogy a legtöbb energiaforrást vizsgálva nincsenek nagyobb

különbségek; a legtöbb energiaforrást valamivel szimpatikusabbnak tartják a dél-dunántúliak az országos mintához képest. Kivételt képeznek a következők:

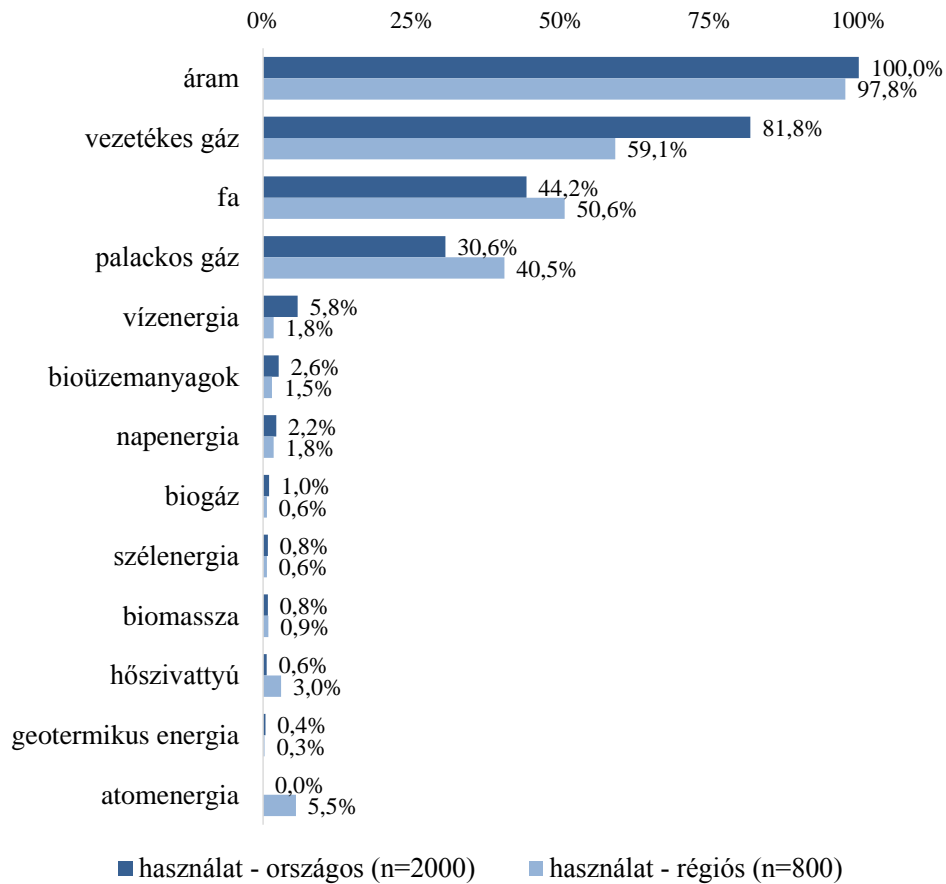
- A fát, mint energiaforrást a Dél-Dunántúlon élők jóval szimpatikusabbnak tartják, mint az országos átlag.
- A vezetékes gáz, a bioüzemanyagok, a geotermikus energia, a hőszivattyú és az atomenergia szimpátiáját a teljes lakosságra kiterjedő vizsgálat során magasabbra ítélték, mint a régiós megkérdezés során, bár ezek a különbségek nem nevezhetők szignifikánsnak, ezért csak tájékoztató jelleggel mutatjuk be azokat.

2. ábra: Energiaforrásokkal kapcsolatos szimpátia: „Mennyire szimpatikusak ezek Önnek?” (n=az adott energiaforrást ismerők) Forrás: saját szerkesztés

Az energiaforrások használata terén az országos és a régiós megkérdezés eredményei statisztikailag is értelmezhető különbségeket mutatnak: a vezetékes gázt és a vízenergiát a Dél-Dunántúlon kevésbé használják, mint az országos átlag, viszont magasabb arányban használják a fát, a palackos gázt és az atomenergiát (3. ábra). A többi – kevésbé használt – energiaforrás terén nincsenek kiemelésre méltó különbségek.

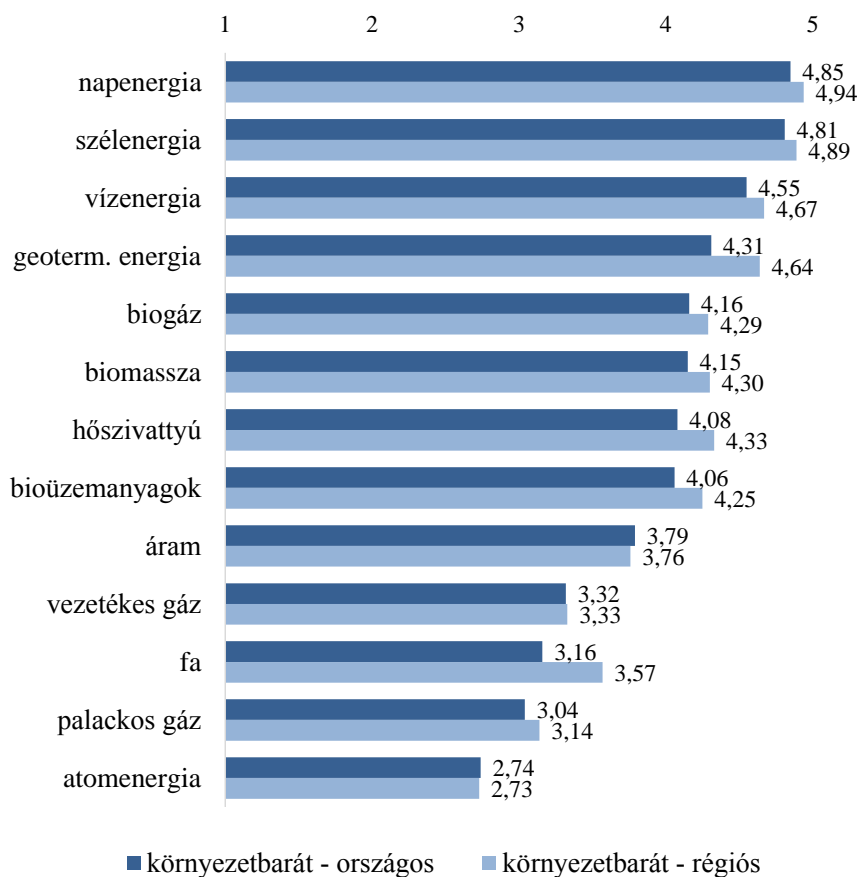
3. ábra: Energiaforrások használata: „Használ ilyet jelenleg?” Forrás: saját szerkesztés

Értékelgettük az energiaforrásokat aszerint, hogy mennyire tartják azokat környezetbarátnak. A 4. ábrán látható, hogy a régiós megkérdezés résztvevői átlagosan magasabbra értékelték azok környezetbarát mivoltát, mint az országos megkérdezés válaszadói. A geotermikus energia és a fa környezetbarát mivoltát a dél-dunántúli lakosok jóval az országos átlag felett értékelték.

4. ábra: Energiaforrások környezetbarát megítélése: „Mennyire gondolja környezetbarátnak ezeket az energiaforrásokat?” (n=az adott energiaforrást ismerők)

Forrás: saját szerkesztés

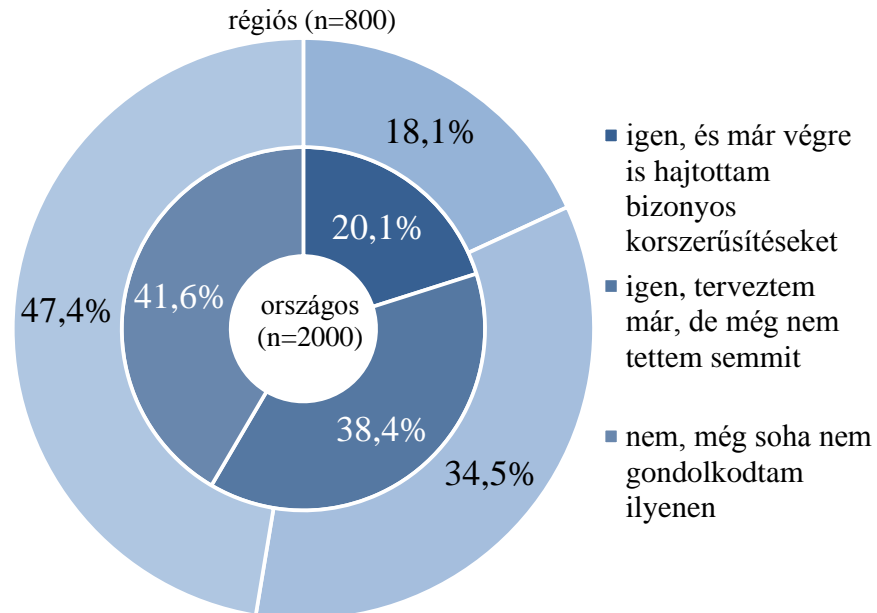
3.2. Korszerűsítéssel kapcsolatos attitűdök

A megkérdezések során kitértünk arra, mekkora arányban vannak azok a válaszadók, akik már gondolkodtak korszerűsítésen, felújításon abból a célból, hogy azután kevesebbet fizessenek energiáért. A Dél-Dunántúl lakosai körében az országos megkérdezéshez viszonyítva alacsonyabb arányban vannak azok, akik hajtottak már végre korszerűsítést, továbbá az azt tervezők is alacsonyabb arányban találhatóak meg a régiós megkérdezés résztvevői körében (5. ábra).

Azok, akik még soha nem gondolkodtak korszerűsítésen/átalakításon abból a célból, hogy azután kevesebbet fizessenek az energiáért, magasabb arányban vannak a dél-dunántúli régióban a teljes lakossági megkérdezés során tapasztalt arányokhoz képest.

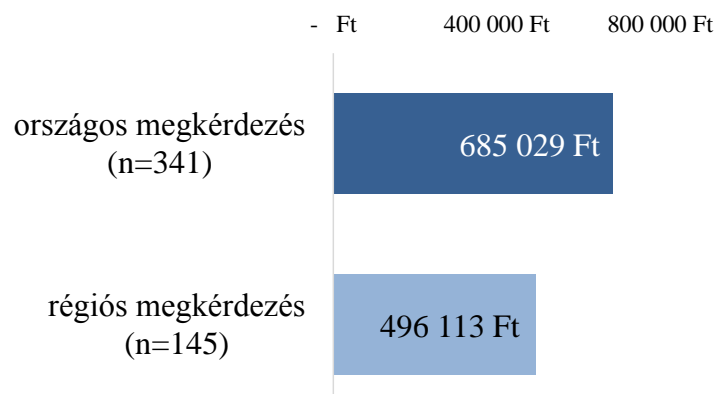
5. ábra: Átalakítás/korszerűsítés: „Gondolkodott már Ön azon, hogy otthonát átalakítja/korszerűsíti oly módon, hogy azután kevesebbet fizessen az energiáért?”

Forrás: saját szerkesztés

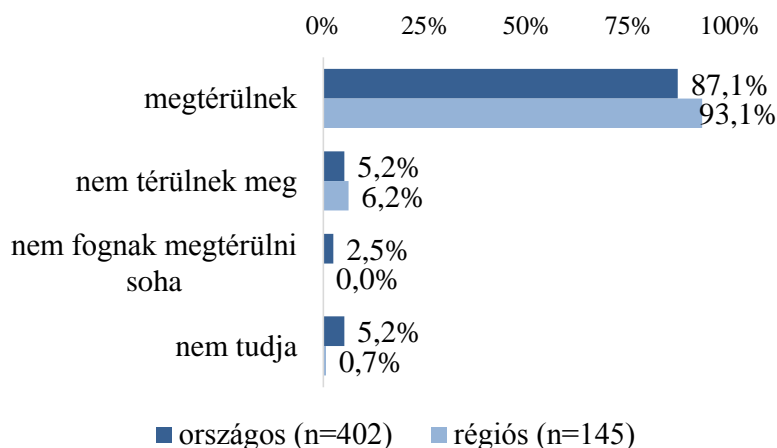
Aki már végrehajtott valamilyen korszerűsítést, az az országos megkérdezés eredményei alapján átlagosan 685 ezer forintot költött arra, míg a dél-dunántúli kutatás során ez az érték csak 496 ezret tesz ki, vagyis a dél-dunántúli lakosok átlagosan kevesebbet költenek korszerűsítésre, mint a magyar felnőtt lakosság átlagosan (6. ábra).

6. ábra: Energetikai korszerűsítésekre való kiadások nagysága: „Megközelítőleg összesen mennyibe kerültek azok a változtatások, melyeket energetikai korszerűsítés céljából hajtott végre?” (n=akik hajtottak már végre valamilyen korszerűsítést) Forrás: saját szerkesztés

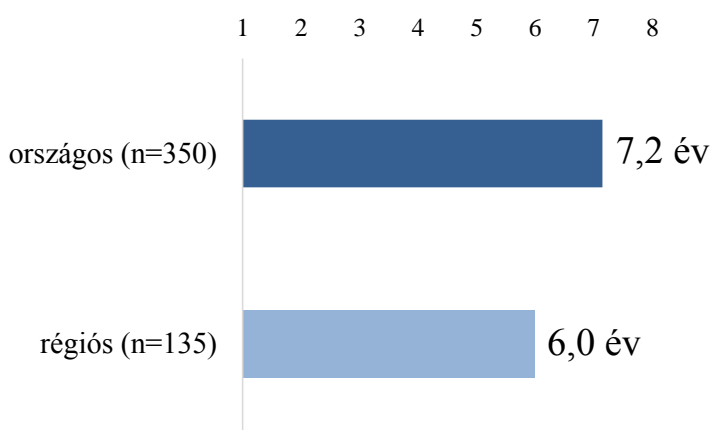
A korszerősítést már végrehajtottak körében a legáltalánosabb vélekedés a megtérüléssel kapcsolatban az, hogy ezek a beruházások megtérülnek; a Dél-Dunántúlon élők ezt az országos megkérdezés eredményeihez hasonlítva még inkább így gondolják (7. ábra).

7. ábra: Korszerősítések/átalakítások megtérülése: „Megítélése szerint anyagi értelemben véve megtérültek, vagy meg fognak térülni ezek a beruházások?” (n=akik hajtottak már végre valamilyen korszerősítést) Forrás: saját szerkesztés

Akik szerint megtérültek a beruházások, azok az országos megkérdezés során azt mondták, hogy átlagosan 7,2 év alatt, míg a régiós megkérdezés során 6 éves megtérülési időszakot adtak meg átlagosan (8. ábra).

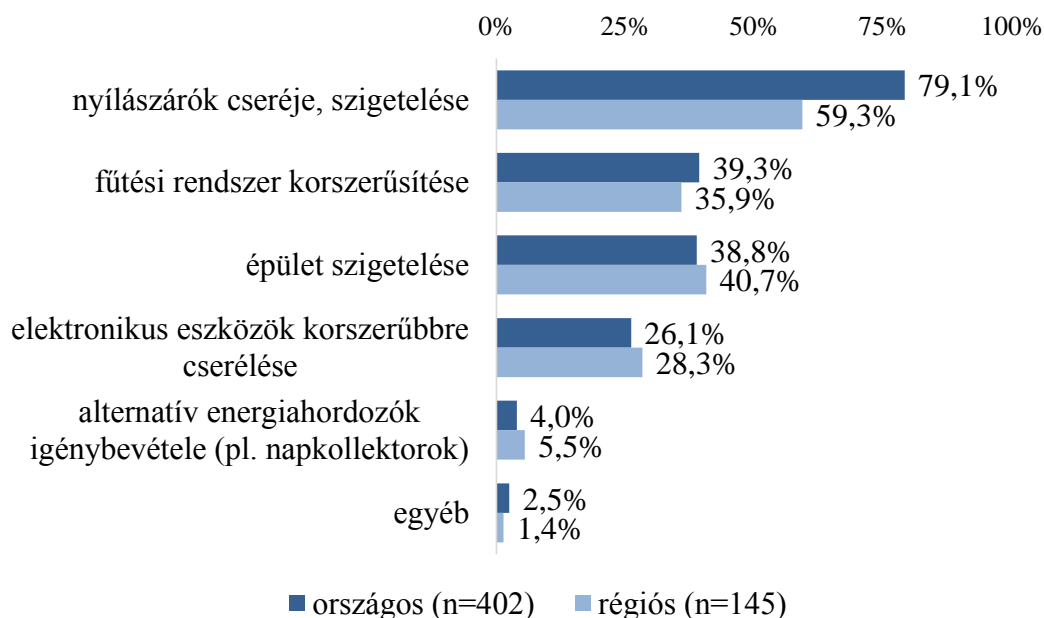
8. ábra: Megtérülés időtartama: „A beruházástól kezdve hány éven belül?” (n=akik szerint megtérülnek a beruházások) Forrás: saját szerkesztés

A legnagyobb arányban végrehajtott korszerősítés a nyílászárók cseréje, ezt az országos megkérdezés résztvevői körében magasabb arányban jelölték, mint a régiós esetén. A többi

korszerűsítés említési aránya kapcsán nem érzékelhetőek nagyobb, szignifikánsnak nevezhető különbségek (9. ábra).

9. ábra: Végrehajtott korszerűsítések: „Milyen korszerűsítéseket hajtott már Ön (vagy a lakóközössége) végre?” (n=akik már hajtottak végre valamilyen korszerűsítést) Forrás: saját szerkesztés

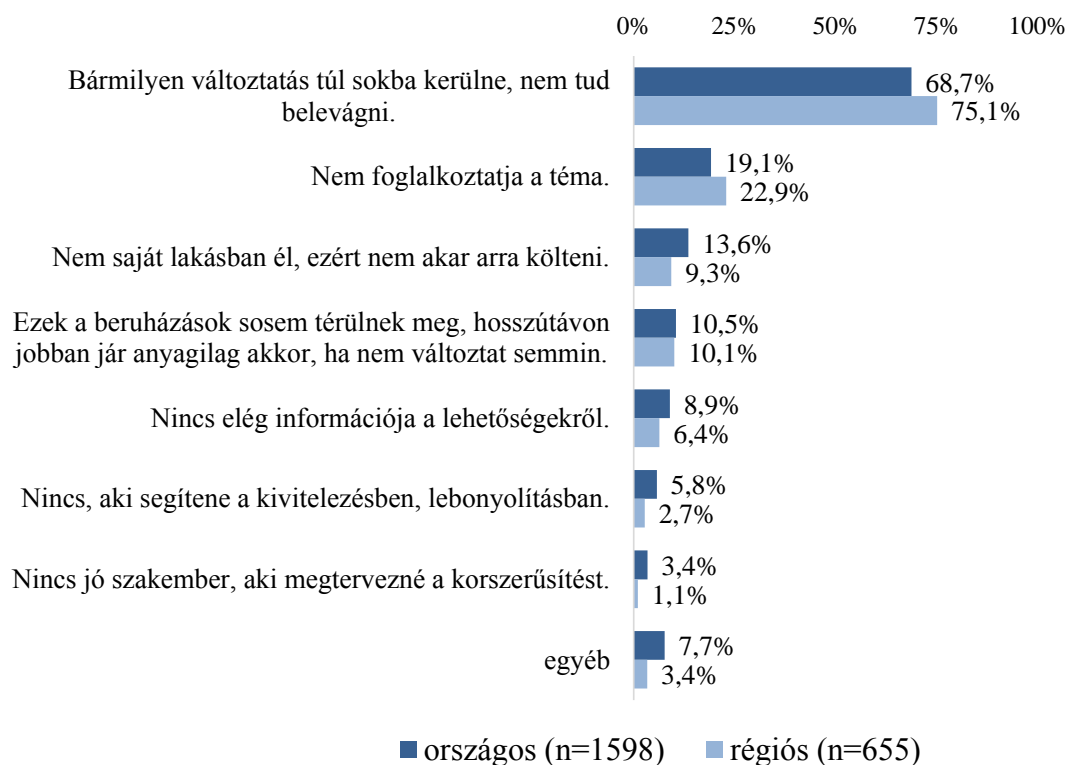

A korszerűsítéseket gátló tényezők vizsgálata azt mutatja, hogy az a leginkább gátló körülmény, hogy bármilyen jellegű változtatás túl sokba kerül. Ezt a dél-dunántúli megkérdezés résztvevői magasabb arányban jelölték az országoshoz képest. Ugyanúgy többen jelölték a Dél-Dunántúlon azt, hogy nem foglalkoztatja őket a téma.

Az országos megkérdezés résztvevői körében magasabb arányban jelölték, hogy nincs, aki segítene a kivitelezésben, valamint, hogy nincs jó szakember, aki megtervezné a korszerűsítést és, hogy nem saját lakásban él, ezért nem foglalkoztatja a téma. A régiós megkérdezés során a „Nincs jó szakember, aki megtervezné a korszerűsítést.” válaszlehetőséget jelölők aránya elenyésző.

A többi gátló tényező esetén nincsenek nagyobb különbségek a megkérdezések eredményei között (10. ábra).

10. ábra: A korszerősítések végrehajtásának gátló tényezői: „Mi az oka annak, ha nem hajt végre olyan korszerősítéseket, átalakításokat, melyek segítenének Önnek az energiaköltségei csökkentésében?” (n=akik nem hajtottak végre semmilyen korszerősítést) Forrás: saját szerkesztés

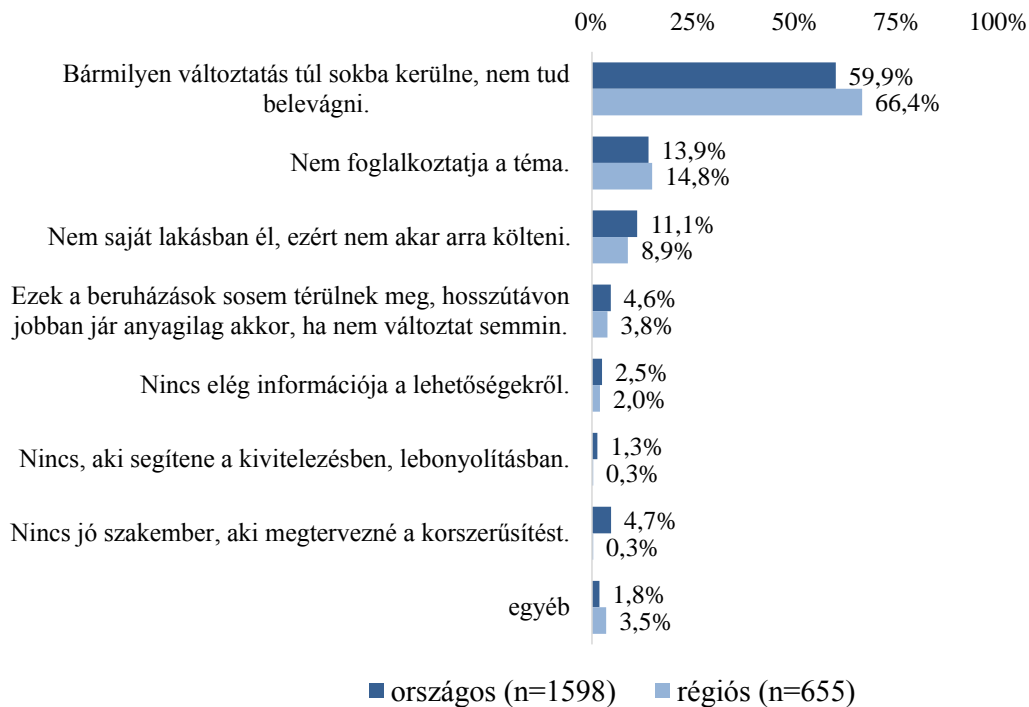

Az átalakításokat leginkább megnehezítő tényezők között is a pénzügyi korlátok a legmagasabb arányban említettek. Ebben az esetben is magasabb arányban említették ezt a tényezőt a Dél-Dunántúl lakosai a teljes lakossági megkérdezéshez képest.

A „Nincs jó szakember, aki megtervezné a korszerősítést.” válaszlehetőséget az országos megkérdezésben résztvevők a dél-dunántúli válaszadókhoz képest magasabb arányban választották.

A többi gátló tényező esetén nagyobb különbségeket nem véltünk felfedezni (11. ábra).

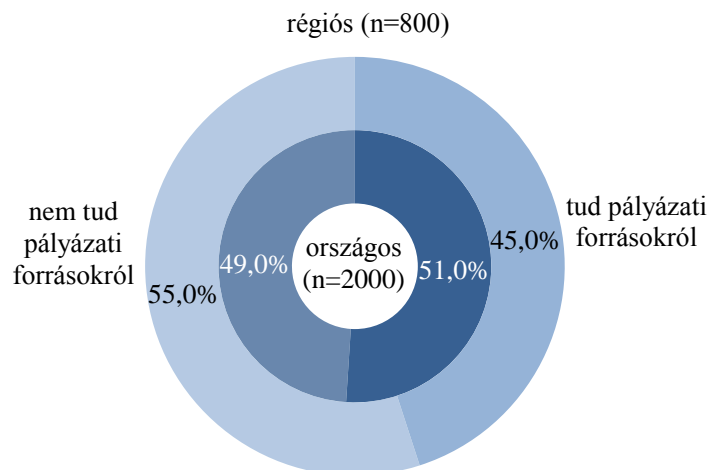
11. ábra: A korszerűsítések végrehajtásának leginkább gátló tényezői: „Válassza ki azt a tényezőt, mely leginkább megnehezíti, hogy átalakításokat tervezzen!” (n=akik nem hajtottak végre semmilyen korszerűsítést) Forrás: saját szerkesztés

3.3. Pályázati források ismerete, pályázási magatartás

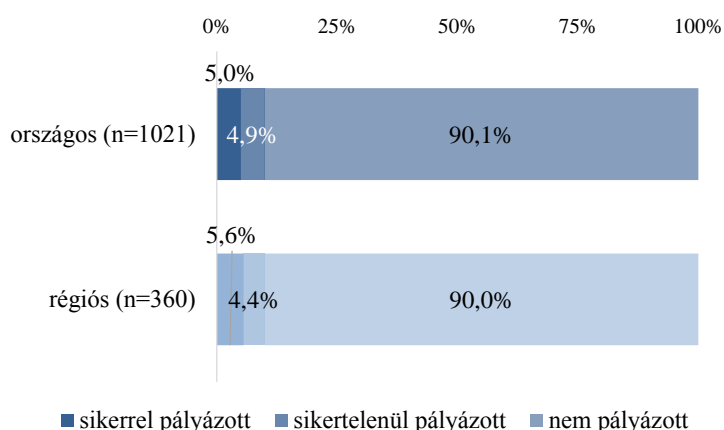
Épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázati forrást az országos megkérdezés résztvevői magasabb arányban ismernek, mint a Dél-Dunántúli régió lakosai (12. ábra).

12. ábra: Épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázati források: „Van-e Önnek tudomása arról, hogy rendelkezésre állnak/álltak pályázati források épületenergetikai fejlesztésekre?” Forrás: saját szerkesztés

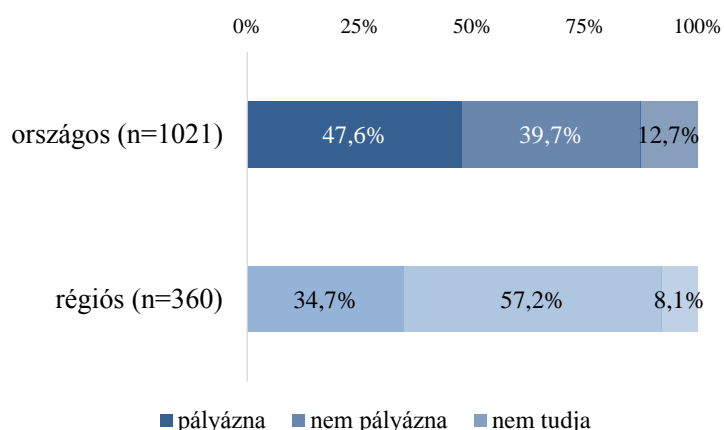
A két megkérdezés eredményei nem mutatnak nagyobb különbséget annak tekintetében, hogy a válaszadók pályáztak-e már valamilyen jellegű épületenergetikai fejlesztésre. A régiós megkérdezés során valamivel magasabb azok aránya, akik sikerrel pályáztak már, de ez a különbség statisztikailag elhanyagolható, ezért azt csak tájékoztató jelleggel közöljük (13. ábra).

13. ábra: Pályázás épületenergetikai fejlesztésekre a múltban: „Pályázott már korábban Ön épületenergetikai fejlesztésekre?” (n=akinek van tudomása épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázatokról) Forrás: saját szerkesztés

A jövőbeni pályázási hajlandóságot vizsgálva azt a következtetés vonjuk le, hogy a teljes felnőtt népességet reprezentáló megkérdezés válaszadói magasabb arányban jelölték azt, hogy pályáznának a jövőben, mint a Dél-Dunántúl lakosságát bemutató megkérdezésben résztvevők. Akik nem pályáznának, azok jóval magasabb arányban vannak a dél-dunántúliak esetén (14. ábra). *ITT a színek nem ugyanolyanok az ábrán*

14. ábra: Pályázási hajlandóság a jövőben: „Pályázná-e Ön a jövőben épületenergetikai fejlesztésekre?” (n=akinek van tudomása épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázatokról) Forrás: saját szerkesztés

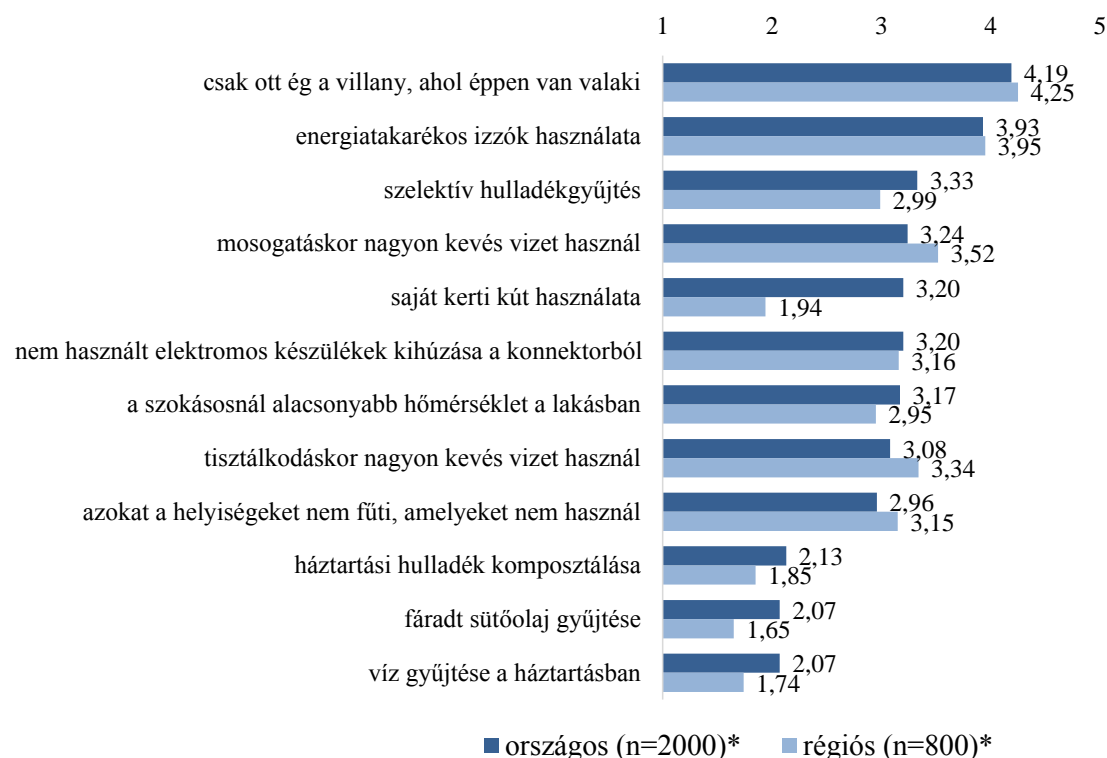
3.4. Energiatakarékoskodással kapcsolatos magatartás

Az energiaspórolás terén leginkább az jellemző a megkérdezettek jellemző tevékenységeik: csak ott ég a villany, ahol éppen van valaki, valamint az energiatakarékos izzók használata. Ezek tekintetében nincsenek nagyobb különbségek a megkérdezések eredményeit tekintve. A saját kerti kút használatában érzékelhető nagyobb különbség: az országos megkérdezésben résztvevők körében ez jellemzőbb, mint a régiós megkérdezés esetén (15. ábra).

Az ábra alatt látható n értékek melletti * azt jelenti, hogy két tevékenység esetén a megkérdezettek száma alacsonyabb volt a jelzettnél: (bocsi, ezt nem értem)

- „Saját kerti kút használata”: országos – $n=1155$, régiós – $n=491$
- „A szokásosnál alacsonyabb hőmérséklet a lakásban”: országos – $n=1617$, régiós – $n=685$

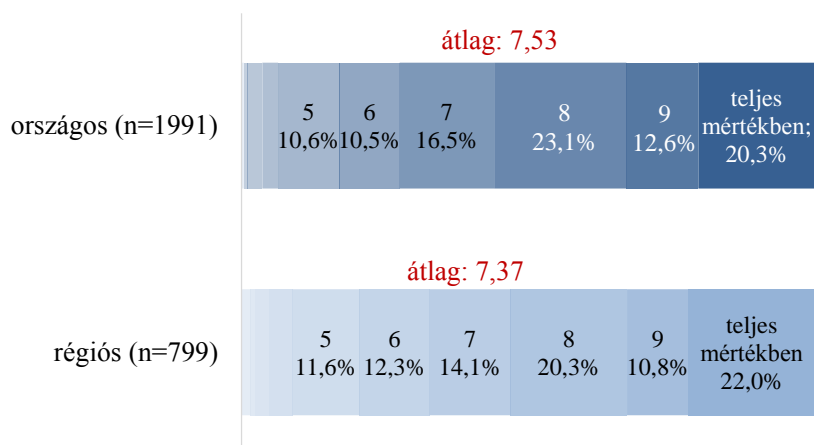
15. ábra: Tevékenységek energiaspórolás céljából: „Mennyire jellemzők Önre, az Ön háztartására az alábbi tevékenységek, viselkedés?” Forrás: saját szerkesztés

3.5. Környezetvédelem, környezetszennyezés, vállalatok társadalmi felelősségvállalása

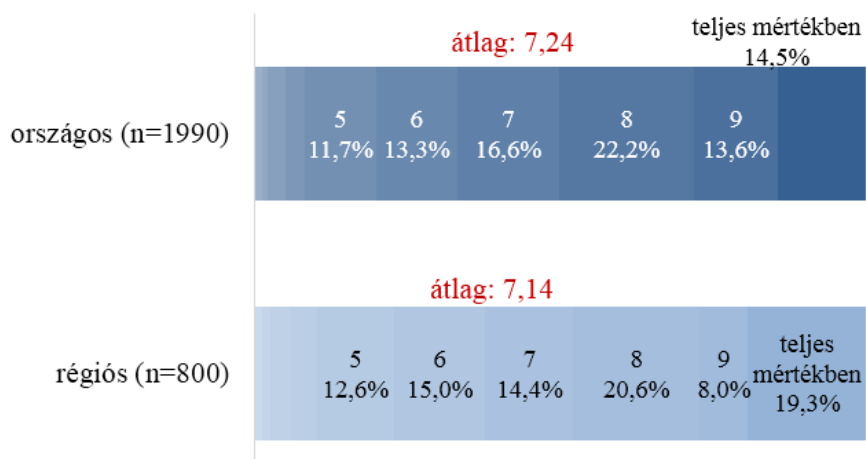
Az országos megkérdezésben résztvevők átlagosan valamivel magasabbra értékelték a természethez való viszonyukat, mint a dél-dunántúli régiós megkérdezés válaszadói (16. ábra).

16. ábra: Természetközelség a válaszadók körében: „Mennyire érzi Ön közel magát a természethez?” Forrás: saját szerkesztés

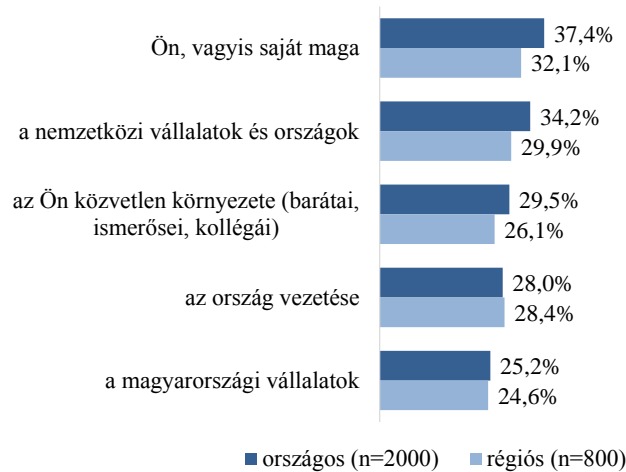
A teljes magyar felnőtt lakosságot bemutató elemzés eredményeiben a válaszadók valamivel magasabbra értékelték saját maguk környezetvédő, környezetbarát beállítódását, mint a régiós megkérdezés résztvevői (17. ábra).

17. ábra: A válaszadók saját maguk megítélése környezetbarát és környezetvédő szempontból: „Mennyire tartja magát környezetbarátnak, környezetvédőnek?” Forrás: saját szerkesztés

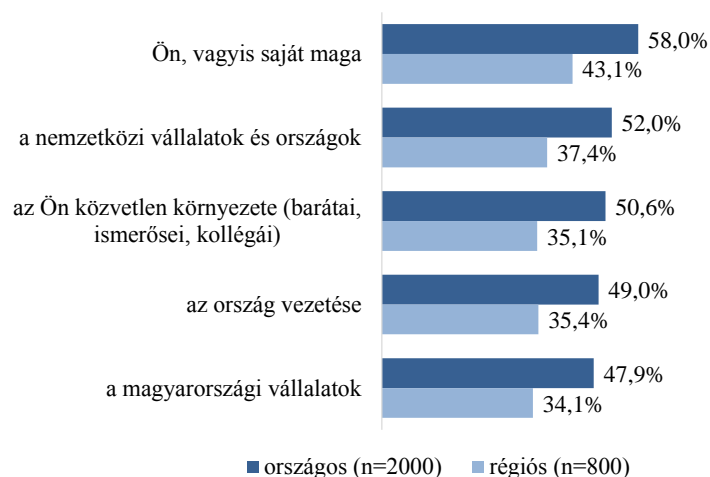
Az egyes piaci szereplők és magánszemélyek környezetvédelemmel való foglalkozása és annak utóbbi öt évben történt változásának vizsgálata terén azt tapasztaltuk, hogy az országos és a régiós megkérdezések nem mutatnak nagyobb eltéréseket. Jellemző, hogy az országos megkérdezés résztvevői szerint inkább többet foglalkoznak manapság a vizsgált szereplők a környezetvédelemmel, mint a régiós vizsgálat során megkérdezettek. Ez a különbség a válaszadók saját maguk értékelése terén a legmagasabb (18. ábra).

18. ábra: A környezetvédelemmel való törődés az öt évvel ezelőtti állapothoz képest – aki szerint többet törődnek azzal: „Mennyit foglalkozik/foglalkoznak jelenleg környezetvédelemmel az alábbi személyek, csoportok az Ön tapasztalatai szerint, összehasonlítva az 5 évvel ezelőttihez képest?” Forrás: saját szerkesztés

A következő öt évben történő környezetvédelemmel való foglalkozással kapcsolatban az országos megkérdezés résztvevői jóval magasabb arányban nyilatkoztak úgy, hogy a vizsgált szereplők többet fognak szerintük azzal foglalkozni, mint jelenleg. Mindegyik vizsgált piaci szereplő esetén kb. 15%-ponttal magasabb arányban mondták ezt a teljes magyar felnőtt lakosságot bemutató vizsgálat válaszadói (19. ábra).

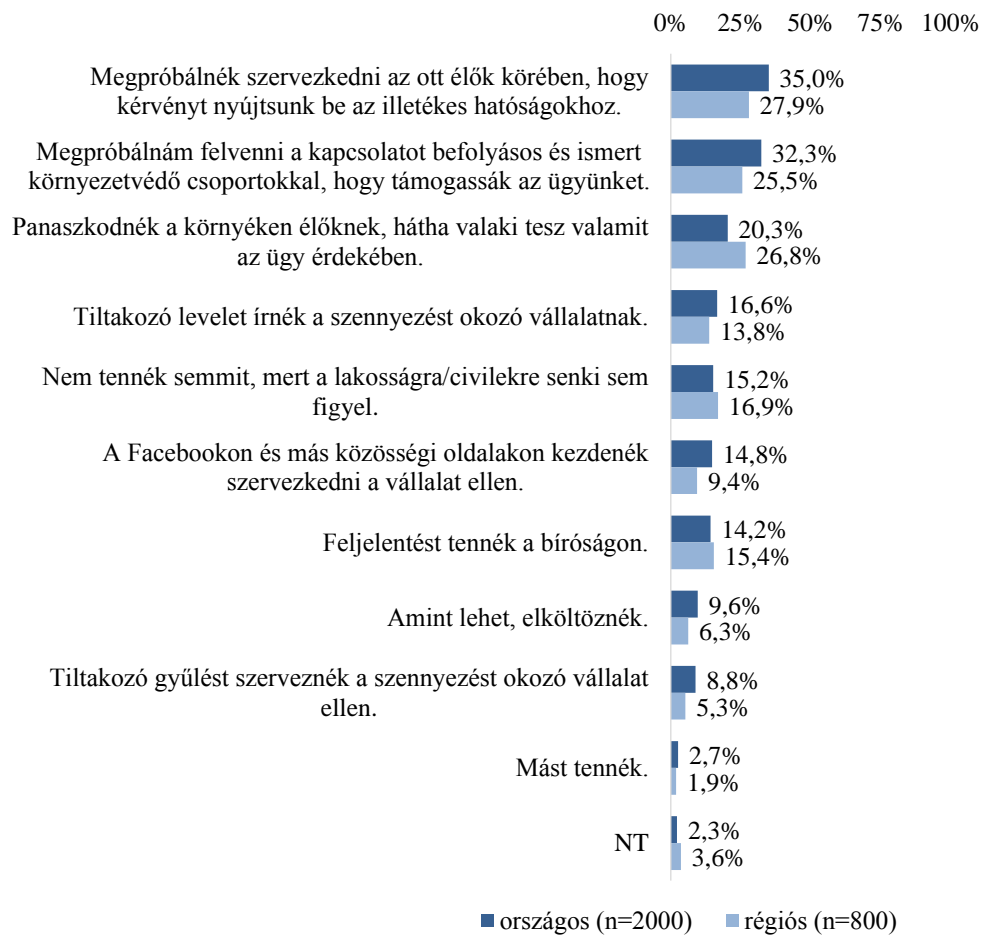
19. ábra: A környezetvédelemmel való törődés öt év múlva a jelenlegi állapothoz képest – aki szerint többet törődnek majd azzal: „Mennyit foglalkoznak majd öt év múlva a jelenhez képest?” Forrás: saját szerkesztés

A környezetszennyezés esetén jellemző reakciók tekintetében a következő különbségek vannak a két vizsgált megkérdezés között (20. ábra):

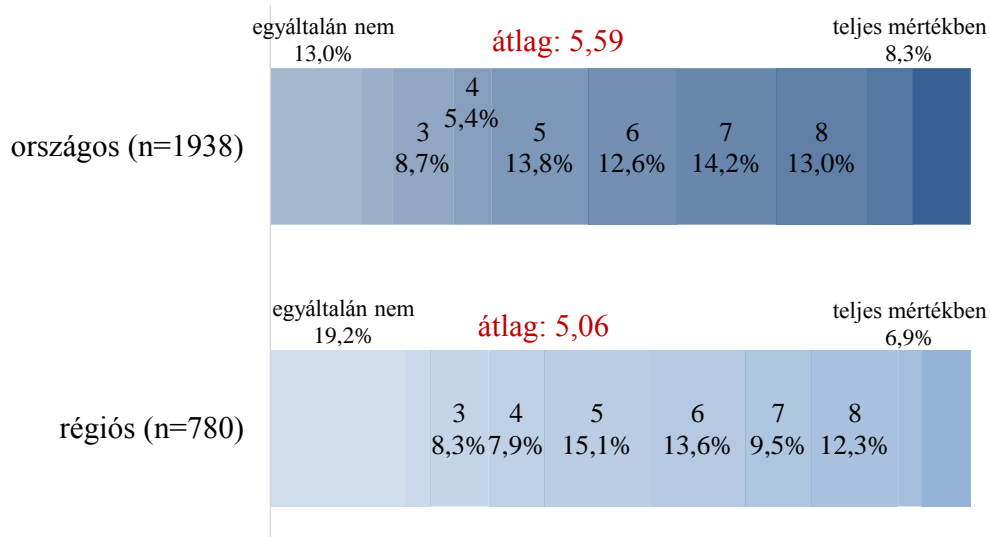
- Az országos megkérdezés résztvevői a dél-dunántúli régiós megkérdezés válaszadóihoz viszonyítva magasabb arányban jelölték az ott élők körében való szervezkedést, a környezetvédelmi csoportokkal való kapcsolatfelvételt, valamint a Facebook-on és más közösségi oldalakon való szervezkedést.
- Ezzel szemben a Dél-Dunántúlon zajló megkérdezésben résztvevők körében magasabb arányban voltak az országoshoz képest azok, akik panaszkodnának az ott élők körében, amíg valaki tesz valamit az ügy érdekében.

20. ábra: Reakció környezetszennyezés esetén: „Mit tenne, ha a közvetlen környezetében súlyos környezetszennyezést tapasztalna, melynek hosszútávon egészségkárosító hatása lehet?” Forrás: saját szerkesztés

A két vizsgált megkérdezés résztvevői közepesre értékelték azt, miszerint úgy vélik, hogy a fogyasztók összefogással hatást tudnak gyakorolni a vállalatok tevékenységére. A régiós megkérdezés esetén a válaszadók által adott átlagérték alacsonyabb, mint az országos megkérdezés átlaga, továbbá a Dél-Dunántúl lakossága magasabb arányban jelölte azt a lehetőséget, miszerint ők egyáltalán nem értenek ezzel az állítással egyet (21. ábra).

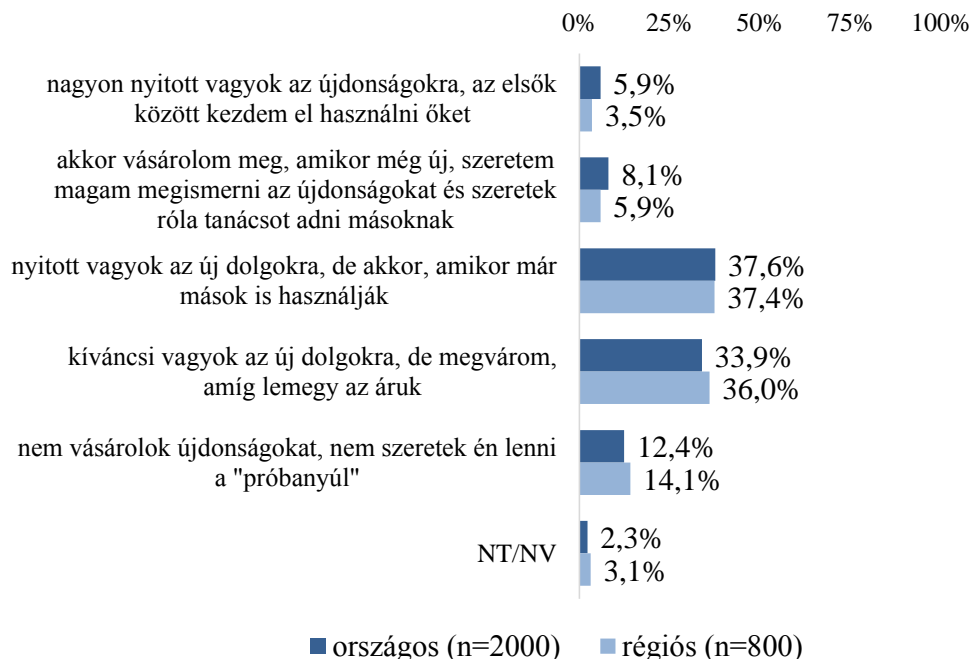
21. ábra: Fogyasztói összefogással hatásgyakorlás a vállalatok tevékenységére: „Hisz-e abban, hogy a fogyasztók összefogással hatást tudnak gyakorolni a vállalatok tevékenységére?” Forrás: saját szerkesztés

3.6. Nyitottság, információforrások használata

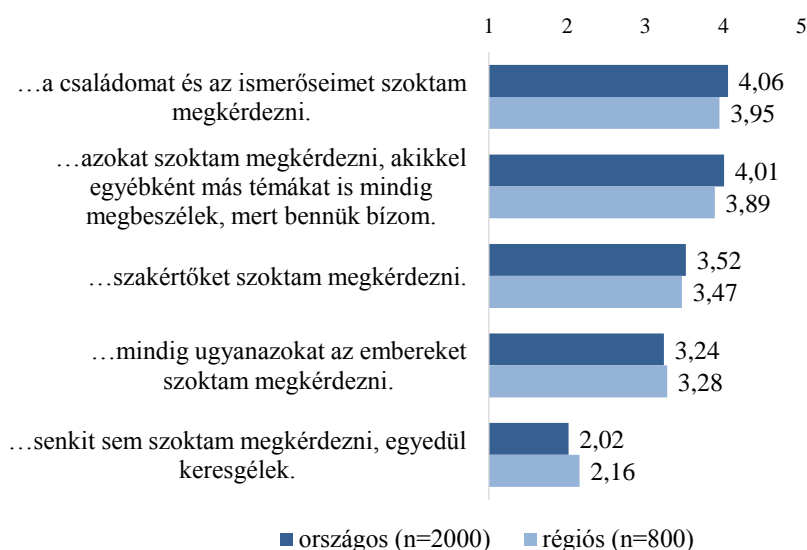
A megkérdezettek újdonságokkal kapcsolatos beállítottsága a két megkérdezés esetén nagyjából hasonló: legmagasabb arányban azok vannak, akik nyitottnak, kíváncsinak érzik magukat, de csak azután kezdik el használni az újdonságokat, amikor azok már elterjedtek és beváltak a lakosság körében és olcsóbbak is. Aki nagyon nyitott, azok aránya valamivel magasabb az országos megkérdezés résztvevői között, de ez a különbség a statisztikai hibahatáron belül van, ezért csak tájékoztató jelleggel közöljük azt (22. ábra).

22. ábra: Nyitottság új termékekkel, technológiákkal kapcsolatban „Ha megjelenik egy új termék, egy új megoldás a piacon, Ön mennyire nyitott annak elfogadására?” Forrás: saját szerkesztés

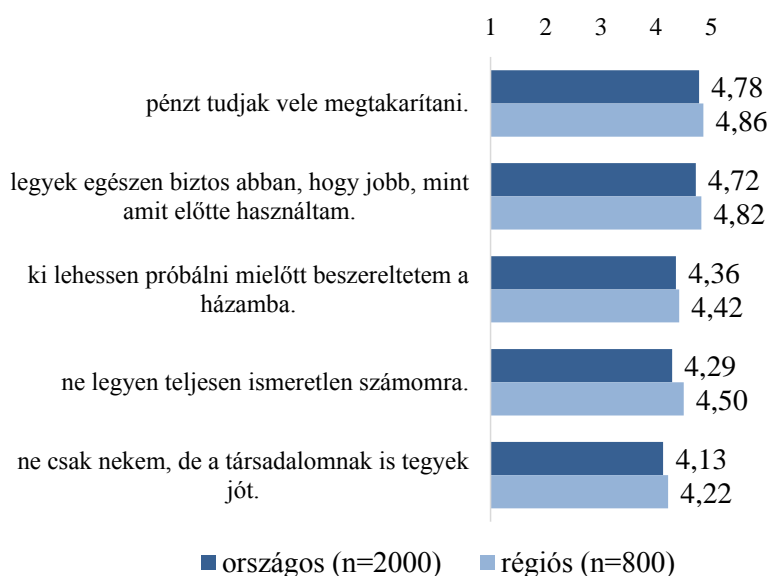
Az új technológiákkal kapcsolatos információforrások értékelése terén sem látható karakteres különbség az országos és a dél-dunántúli régiós megkérdezés eredményei között. Az országos megkérdezés során valamivel magasabbra értékelték a régiós megkérdezéshez képest a családot, ismerősöket, azokat, akikkel egyébként is beszélgetni szokott a válaszadók, valamint a szakértőket. A régiós megkérdezés válaszadói magasabb értékelést adtak arra, hogy mindig ugyanazokat, illetve, hogy senkit sem szoktak megkérdezni. Ezek a különbségek statisztikailag nem jelentősek, ezért csak tájékoztató jelleggel közöljük azokat (23. ábra).

23. ábra: Információforrások új technológiával kapcsolatban: „Mennyire jellemzőek Önre az alábbi állítások? Ha információt szeretnék egy új technológiáról...?” Forrás: saját szerkesztés

Az alternatív energiaforrások alkalmazása terén figyelembe vett szempontok vizsgálata esetén nem látható karakteresebb különbség a két vizsgálat között: a vizsgált szempontokat kivétel nélkül inkább fontosnak tartják a megkérdezések résztvevői. Mindkét vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy a pénz megtakarítása elsődleges, valamint nagyon fontos még, hogy az új technológia legyen jobb, mint az előtte használt (24. ábra).

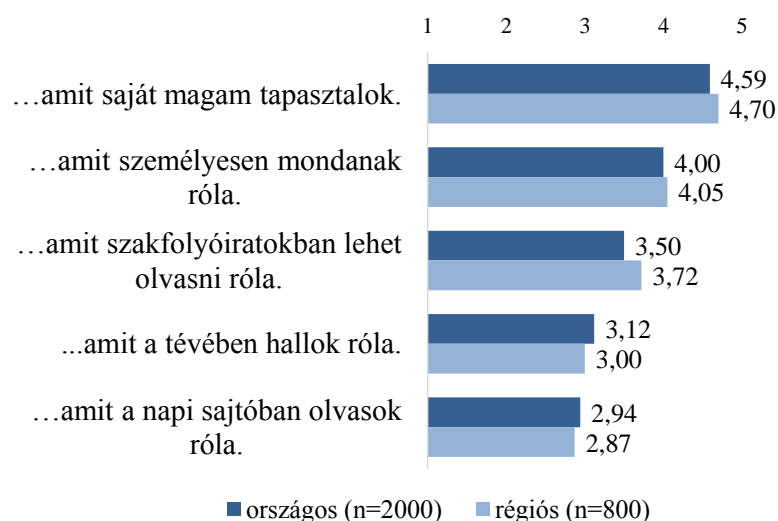
24. ábra: Szempontok alternatív energiaforrások alkalmazása kapcsán „Önnek mennyire fontosak az alábbi szempontok, ha egy alternatív energiaforrás alkalmazásáról kellene döntenie?” Forrás: saját szerkesztés

Az alternatív energiaforrásokról szóló információforrások meggyőző voltának vizsgálata azt mutatja, hogy mindegyik megkérdezés esetén az a leginkább meggyőző a válaszadók számára, amit saját maguk tapasztalnak, ugyanakkor az is meggyőző, amit személyesen mondanak el nekik. Legkevésbé meggyőzőnek a napi sajtóban olvasható információkat tartják.

A dél-dunántúli megkérdezés válaszadói valamivel magasabbra értékelték a saját tapasztalatok, a személyes tapasztalat-megosztás és a szakmai folyóiratok meggyőző erejét, mint a teljes magyar felnőtt lakosságot érintő megkérdezés válaszadói. Ezek a különbségek nem mérvadóak statisztikai értelemben, ezért tájékoztató jelleggel közöljük azokat (25. ábra).

25. ábra: Alternatív energiaforrásokról szóló információforrás meggyőzősége
„Mennyire jellemzők Önre az alábbi állítások? Egy alternatív energiaforrásról az az információ meggyőző...” Forrás: saját szerkesztés

4. Az összefoglaló elemzés legfőbb eredményei

Az egyes energiaforrások ismertsége terén nem láthatóak karakteres különbségek a két vizsgált kutatást tekintve. Az energiaforrások szimpátiája terén a régiós megkérdezés résztvevői átlagosan valamivel jobbra értékelték az egyes energiaforrásokkal kapcsolatos szimpátiájukat, ez alól kivétel a geotermikus energia, a hőszivattyú és az atomenergia. A különbségek statisztikai értelemben nem mérvadóak, ezért csak tájékoztató jelleggel közöljük azokat. Ezen energiaforrások használata kapcsán azt tapasztaltuk, hogy a régiós megkérdezés résztvevői az országoshoz képest magasabb arányban használják a fát, a palackos gázt és az atomenergiát, míg az országos megkérdezés eredményei magasabb használati arányt mutatnak a régióssal szemben az áram és a vezetékes gáz terén. A régiós megkérdezés válaszadói átlagosan inkább környezetbarátnak ítélték a vizsgált energiaforrásokat, bár ezek a különbségek statisztikai értelemben kis mértékűek.

Az országos megkérdezés résztvevői körében magasabb arányban vannak azok, akik már végrehajtottak korszerűsítést/felújítást, vagy tervezték azt. Aki már végrehajtott ilyen korszerűsítést, az az országos megkérdezés eredményei alapján átlagosan többet költött, mint a Dél-Dunántúlon lezajlott megkérdezés válaszadói esetében. A korszerűsítésekkel kapcsolatban leginkább úgy vélik a megkérdezések résztvevői, hogy azok megtérülnek. A régiós megkérdezés esetén még magasabb arányban gondolják ezt, továbbá ugyanennek a megkérdezésnek a résztvevői átlagosan rövidebb megtérülési időt adtak meg az ilyen jellegű befektetésekre. A végrehajtott korszerűsítések között a leginkább jellemző a nyílászárók cseréje és szigetelése. Ez a tevékenység az országos megkérdezés esetén magasabb arányban volt jellemző, mint a régiós esetén. Aki nem korszerűsít, azt leginkább pénzügyi korlátok fékezik. Jellemző, hogy a dél-dunántúli lakosok körében végzett megkérdezés válaszadói magasabb arányban említették a pénzügyi korlátokat.

Az épületenergetikai fejlesztésekre rendelkezésre álló pályázati forrásokról a megkérdezett kb. fele tud. Ez az arány a régiós megkérdezés résztvevői körében valamivel alacsonyabb. Az ilyen jellegű pályázatokon való részvételi arányokban nem érzékelhető statisztikailag igazolható különbség a két mintát illetően, viszont az eredmények azt mutatják, hogy az országos megkérdezésben résztvevők körében magasabb azok aránya, akik szívesen pályáznának a jövőben.

Az energiaspórolással kapcsolatos tevékenységek között a legjellemzőbb, hogy csak ott ég a villany, ahol éppen van valaki, valamint az energiatakarékos izzók használata. A régiós

megkérdezés résztvevőire – az országos megkérdezéssel szemben – inkább jellemző, hogy nem fűtik azokat a helyiségeket, melyeket nem használnak, valamint, hogy mosogatás és tisztálkodás során kevesebb vizet használnak. Az országos megkérdezés válaszadóira ezzel szemben inkább jellemző a szelektív hulladékgyűjtés, a saját kerti kút használata és a szokásosnál alacsonyabb hőmérséklet a laskában. A többi vizsgált tevékenységet illetően nem voltak említésre méltó különbségek.

Az országos megkérdezésben résztvevők valamivel közelebb érzik magukat a természethez és inkább környezetbarátnak is tartják magukat, mint ahogy a régiós megkérdezés válaszadói. Ezek a különbségek azonban nagyon kicsik, ezért csak tájékoztató jelleggel mutattuk be azokat.

A piaci szereplők jelenlegi környezetvédelemmel való törődését, foglalkozását az öt évvel ezelőttihez képest az országos megkérdezés résztvevői magasabb arányban értékelik jobbra. Ugyanezen megkérdezés válaszadói az öt év múlva fennálló állapotot a jelenlegihez képest magasabb arányban értékelik jobbra, mint a dél-dunántúli megkérdezettek.

Környezetszennyezés esetén a leggyakoribb tevékenység lenne a válaszadók körében, hogy szervezkednének az ott élők körében a szennyező vállalat ellen, valamint, hogy környezetvédő csoportokkal vennék fel a kapcsolatot, továbbá panaszkodnának az ott élők körében. Előbbi kettő az országos megkérdezés résztvevőire jellemzőbb magasabb arányban, míg az utóbbi a régiós megkérdezés válaszadóira.

A teljes magyar felnőtt lakosságot reprezentáló megkérdezésben résztvevők jellemzően kissé nyitottabbak, mint a dél-dunántúliak, de ez nem értékelhető mérvadó különbségnek, ezért csak tájékoztatóként közöljük. Új technológiával kapcsolatos tájékozódás terén a leginkább fontosak a személyes kapcsolatok (család, barátok, ismerősök). A személyes kapcsolatok fontossága az országos megkérdezés résztvevői számára fokozottabban jellemző.

Alternatív energiaforrások igénybevétele során figyelembe vett szempontok között az a legfontosabb, hogy azzal pénzt lehessen megtakarítani. Ebben az esetben a megkérdezések eredményei nem mutatnak mérvadó különbségeket. Az alternatív energiaforrásokról leginkább meggyőző információforrások a személyes tapasztalás, valamint kapcsolatok és a szakértő véleménye. A személyes tapasztalatok a Dél-Dunántúlon élők körében meggyőzőbbek, mint az országos megkérdezés résztvevői esetén.